

Sag C-36/23

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

25. januar 2023

Forelæggende ret:

Finanzgericht Bremen (Tyskland)

Afgørelse af:

19. januar 2023

Sagsøger:

L

Sagsøgt:

Familienkasse Sachsen der Bundesagentur für Arbeit

Hovedsagens genstand

Social sikring – forordning (EF) nr. 883/2004 – artikel 68 – tildeling af familieydelse – en forælders bopæl i en anden medlemsstat – denne forælders afståelse fra at ansøge om tildeling af børnetilskud («Kindergeld») – den anden forælders ansøgning om børnetilskud – konsekvenser

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af EU-retten, artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

- 1) Tillader artikel 68 i forordning (EF) nr. 883/2004, at tysk børnetilskud («Kindergeld») under påberåbelse af en prioriteret rettighed i en anden medlemsstat efterfølgende kræves delvist tilbagebetalt, selv om der i den anden medlemsstat ikke er tildelt og udbetalt en familieydelse for barnet,

med den konsekvens, at det beløb, der tilkommer den i henhold til tysk lovgivning berettigede person, er lavere end det tyske børnetilskud?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende:

Afhænger besvarelsen af spørgsmålet om, på hvilket grundlag mere end én medlemsstat skal udbetale ydelser som omhandlet i artikel 68 i forordning (EF) nr. 883/2004, eller hvad der udløser de rettigheder, der skal koordineres, af betingelserne for tildeling af ydelse i de nationale bestemmelser eller af, på grundlag af hvilke omstændigheder de pågældende personer i henhold til artikel 11-16 i forordning (EF) nr. 883/2004 er undergivet lovgivningen i de pågældende medlemsstater?

3) Såfremt det afgørende er, på grundlag af hvilke omstændigheder de pågældende personer i henhold til artikel 11-16 i forordning (EF) nr. 883/2004 er undergivet lovgivningen i de pågældende medlemsstater:

Skal artikel 68, sammenholdt med artikel 1, litra a) og b), og artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning (EF) nr. 883/2004 fortolkes således, at det skal lægges til grund, at en person udøver lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed i en anden medlemsstat, eller at der foreligger en aktivitet, der i socialforsikringsretlig henseende er ligestillet hermed, hvis den sociale sikringsinstitution i den anden medlemsstat dokumenterer en forsikring »som landbruger«, og institutionen for familieydelse i denne stat bekræfter, at der foreligger lønnet beskæftigelse, selv om den pågældende person gør gældende, at forsikringen alene vedrører ejendomsretten til en gård, der er registreret som udnyttet landbrugsareal, men faktisk ikke opdyrkes?

Anførte EU-retlige forskrifter

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (herefter »forordning nr. 883/2004«), navnlig artikel 1, litra a) og b), artikel 11-16 og artikel 68

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger (herefter »forordning nr. 987/2009«), navnlig artikel 59 og 60

Anførte nationale forskrifter

Einkommensteuergesetz (lov om indkomstskat) i den affattelse, der har været uændret siden bekendtgørelsen af nyaffattelsen af lov om indkomstskat af 8. oktober 2009 (Bundesgesetzblatt I 2009, nr. 68, s. 3366-3465, (EStG)), navnlig § 31, tredje punktum, § 32, stk. 1, første punktum, nr. 1, og stk. 3, § 62, stk. 1,

første punktum, § 63, stk. 1, første og andet punktum, og § 70, stk. 2, første punktum

Abgabenordnung (lov om skatter og afgifter) i den affattelse, der har været uændret siden bekendtgørelsen af nyaffattelsen af lov om skatter og afgifter den 1. oktober 2002 (Bundesgesetzblatt I 2002, nr. 72, s. 3866-3953), navnlig § 37, stk. 1 og stk. 2, første og andet punktum

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Uenigheden mellem parterne vedrører den delvise ophævelse af en tildeling af børnetilskud («Kindergeld») og tilbagesøgningen af de børnetilskud, der dermed er blevet betalt for meget i den omtvistede periode fra juli 2019 til september 2020.
- 2 Sagsøgeren er polsk statsborger og har i flere år udøvet lønnet beskæftigelse i Tyskland. Hans barn, som er født i 2008, og hans hustru (barnets mor) bor i en fælles familiehusstand i Polen.
- 3 Med sin hustrus samtykke ansøgte sagsøgeren ved skrivelse af 22. februar 2016 de tyske myndigheder om børnetilskud for sit barn. I denne forbindelse dokumenterede han sin lønnede beskæftigelse i Tyskland og oplyste, at hans hustru ikke var i beskæftigelse i Polen.
- 4 Ved afgørelse af 27. oktober 2016 tildelte sagsøgte sagsøgeren børnetilskud for perioden fra oktober 2014 til juli 2026. Som begrundelse blev det anført, at sagsøgeren udøvede beskæftigelse i Tyskland og ifølge den forelagte dokumentation var fuldt skattepligtig. Eftersom den anden forælder ikke var i beskæftigelse i barnets bopælsland, forelå der en prioriteret ret til børnetilskud i Tyskland for beskæftigelsesperioden.
- 5 Den 16. april 2019 fik sagsøgeren tilsendt et »spørgeskema til vurdering af retten til børnetilskud« med henblik på behandling. Dette spørgeskema blev returneret af sagsøgeren i udfyldt stand. Heri erklærede sagsøgeren, at hans hustru hverken var selvstændig erhvervsdrivende eller i lønnet beskæftigelse. Han forelagde på egne vegne en arbejdsgivererklæring om, at han havde haft udøvet lønnet beskæftigelse i Tyskland siden den 1. januar 2016.
- 6 Ved forespørgsel af 6. august 2019 anmodede sagsøgte i Polen om oplysninger vedrørende sagsøgerens hustrus beskæftigelse og retten til polske familieydelse.
- 7 Den 5. oktober 2020 modtog sagsøgte svaret fra den regionale myndighed for Pommern i Gdańsk (den polske oplysende myndighed) af 28. september 2020, som i felt 4.1 indeholdt følgende oplysning: »[Barnets mor] har været i beskæftigelse siden den 28. september 2006 (socialforsikring for landbrugere – KRUS). Siden den 1. november 2013 har [barnets mor] ikke modtaget familie- og

pasningsydelse af typen 500+. [Barnets mor] har erklæret, at hun ikke ønsker at ansøge om familie- og pasningsydelse af typen 500+.«

- 8 Sagsøgte ophævede herefter ved afgørelse af 7. oktober 2020 i henhold til § 70, stk. 2, i lov om indkomstskat tildelingen af børnetilskud fra oktober 2020 i et omfang svarende til de i Polen lovbestemte familieydelse.
- 9 Ved en »anmodning om afgørelse af kompetencen« af 7. oktober 2020, som blev sendt til Polen, anmodede sagsøgte med henvisning til en ansøgning, som var modtaget den 4. juli 2019, om oplysninger vedrørende faderens beskæftigelse i Tyskland og moderens beskæftigelse i Polen: »Der anmodes som led i koordineringen af ansøgninger om en prøvelse af retten til familieydelse af typen 500+ fra juli 2019.«
- 10 Som besvarelse af anmodningen sendte den polske oplysende myndighed den 17. december 2020 et datasæt vedrørende sagsøgerens hustru med følgende supplerende oplysninger: »[Barnets mor] har været i beskæftigelse siden den 28. september 2006 (socialforsikring for landbrugere – KRUS). [Barnets mor] har siden den 1. juli 2019 ikke modtaget familie- og pasningsydelse af typen 500+. [Barnets mor] har erklæret, at hun ikke ønsker at ansøge om familie- og pasningsydelse af typen 500+.«
- 11 Ved den omtvistede afgørelse af 6. januar 2021 ophævede sagsøgte i henhold til § 70, stk. 2, i lov om indkomstskat tildelingen af børnetilskud for perioden fra juli 2019 til september 2020 i et omfang svarende til de i Polen lovbestemte familieydelse og krævede tilbagebetaling af det børnetilskud, der var betalt for meget for denne periode, et beløb på 1 674,60 EUR.
- 12 Ved skrivelse af 22. januar 2021 anmodede sagsøgeren om ændring af afgørelsen, eftersom han og hans hustru siden juli 2019 ikke havde modtaget familieydelse i Polen.
- 13 Sagsøgte betragtede denne skrivelse som en indsigelse mod afgørelsen af 6. januar 2021 og forkastede ved afgørelse af 2. februar 2021 indsigelsen som ugrundet.
- 14 Den 2. marts 2021 har sagsøgeren anlagt søgsmål til prøvelse af den delvise ophævelse af tildelingen af børnetilskud og kravet om tilbagesøgningen.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 15 Som begrundelse har sagsøgeren gjort gældende, at hans hustru (barnets mor) ikke er i beskæftigelse og ikke oppebærer nogen indtægter. Hans hustru er hverken anmeldt som arbejdsløs eller arbejdssøgende og har af sine forældre fået overdraget en gård for at give forældrene mulighed for en pension. Ejerskabet af gården har medført en forsikring hos KRUS, den polske socialforsikring for landbrugere. Denne forsikring forudsætter ikke en aktivitet som selvstændig landbruger og er kun knyttet til den betingelse, at gården, som ikke opdyrkes, er

registreret som udnyttet landbrugsareal. Eftersom sagsøgerens hustru ikke har nogen indtægter, betaler han forsikringspræmierne til KRUS. Hans hustru har hverken modtaget eller ansøgt om børnetilskud i Polen for den omhandlede periode. Tyskland har derfor prioriteret kompetence til at behandle kravet om børnetilskud.

- 16 Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse med den begrundelse, at sagsøgeren ganske vist i princippet har ret til tysk børnetilskud for sit barn med bopæl i Polen i henhold til § 62, stk. 1, i lov om indkomstskat. Samtidig har hans hustru imidlertid ret til udenlandske familiedydelser for barnet i Polen. Siden juli 2019 er ydelsen 500+ i Polen nemlig blevet tildelt børn under 18 år uafhængigt af indkomst.
- 17 Denne rettighedskonflikt skal ifølge sagsøgte løses ved hjælp af Den Europæiske Unions koordineringsregler. I henhold til disse er det afgørende, om der udøves beskæftigelse eller modtages pension i de pågældende stater, eller om retten til familiedydelser alene udløses af bopælen (artikel 67 og 68 i forordning nr. 883/2004 og afgørelse F1 truffet af Den Administrative Kommission ved Den Europæiske Union af 12.6.2009). Sagsøgeren udøver ganske vist beskæftigelse eller en hermed ligestillet aktivitet som omhandlet i afgørelse F1 af 12. juni 2009 truffet af Den Administrative Kommission ved Den Europæiske Union. Eftersom hans hustru ligeledes udøver beskæftigelse eller en hermed ligestillet aktivitet i barnets bopælsland Polen, har retten til familiedydelser i dette land imidlertid forrang [artikel 68, stk. 1, litra b), nr. i), i forordning nr. 883/2004]. Retten til børnetilskud i Tyskland suspenderes derfor i et omfang svarende til de udenlandske familiedydelser. De udenlandske familiedydelser er lavere end de børnetilskud, der tildeles af de tyske myndigheder. Derfor har sagsøgeren ret til børnetilskud fra juli 2019 til september 2020 i et omfang svarende til differencen mellem beløbene, og tildelingen af børnetilskud skal ændres til det lavere differencebeløb.
- 18 Det forhold, at der ikke er blevet ansøgt om ydelsen i Polen, og at den heller ikke er blevet udbetalt, medfører ifølge sagsøgte ikke, at det fulde børnetilskud skal tildeles i Tyskland. Det fremgår af oplysningerne fra Polen, at sagsøgerens hustru her har meddelt, at hun ikke ønsker at indgive nogen ansøgninger. Dette er den eneste grund til, at der ikke er truffet afgørelse om en ret til ydelser i Polen. I henhold til § 65, stk. 1, første punktum, i lov om indkomstskat, er det forhold, at en ydelse ville blive udbetalt, såfremt der blev indgivet en ansøgning herom, imidlertid tilstrækkeligt til, at der ikke udbetales børnetilskud.
- 19 Hvad angår spørgsmålet om moderens beskæftigelse i Polen er tyske myndigheder og retter principielt bundet af en udenlandsk forsikringsinstitutions dokumentation af, at der foreligger en forsikring. Moderen skal derfor på grundlag af den polske oplysende myndigheds oplysninger anses for at være i beskæftigelse.
- 20 Tilbagebetalingspligten følger af § 37, stk. 2, i lov om skatter og afgifter. I henhold hertil skal en skattegodtgørelse tilbagebetales, hvis den er blevet betalt

uden retlig grund. Dette er tilfældet i den foreliggende sag, eftersom der ikke forelå en ret, og tildelingen af børnetilskud derfor er blevet ophævet i denne henseende.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 21 Efter tysk lovgivning skal en tildeling af børnetilskud i henhold til § 70, stk. 2, første punktum, i lov om indkomstskat ophæves med tilbagevirkende kraft, hvis de forhold, der er relevante for retten til børnetilskud, i løbet af børnetilskudsperioden ændrer sig således, at retten til børnetilskud er bortfaldet. Børnetilskud, der er betalt for meget, skal herefter tilbagebetales af modtageren i henhold til § 37, stk. 2, i lov om skatter og afgifter.
- 22 Parterne er ikke uenige om, at sagsøgeren i henhold til tysk lovgivning opfylder betingelserne for at have ret til børnetilskud for den omtvistede periode for sit barn, der bor med sin mor i Polen. Indledningsvis blev det fulde børnetilskud udbetalt. Først i løbet af børnetilskudsperioden ændrede den polske retstilstand sig således, at de polske myndigheder fra juli 2019 nu også udbetaler pasningstilskud for det første barn uafhængigt af indkomst indtil barnets 18. leveår (jf. artikel 4, stk. 1 og 2, og artikel 5, stk. 1, i den polske lov om statstilskud til børnepasning af 11.2.2016 som affattet ved ændringsloven af 26.4.2019).
- 23 Hidtil er der imidlertid hverken blevet tildelt eller udbetalt polske familieydelse, eftersom moderen har erklæret, at hun ikke ønsker at indgive en ansøgning herom. Det fremgår endvidere af artikel 18, stk. 1 og 2, og artikel 21, stk. 3, i den polske lov om statstilskud til børnepasning af 11. februar 2016 som affattet ved ændringsloven af 26. april 2019, at polske familieydelse udbetales årligt og ikke tildeles med tilbagevirkende kraft, og at det først fra den 1. april er muligt at indgive en ansøgning for den efterfølgende periode fra den 1. juni til den 31. maj. Det ville formentlig ikke have været muligt for den polske institution at tildele familieydelse for den omtvistede periode fra juli 2019 til september 2020, selv hvis den som følge af den meddelelse om en ansøgning af 4. juli 2019, som den modtog ved »anmodningen om afgørelse af kompetencen« af 7. oktober 2019, havde lagt til grund, at der (også) forelå en ansøgning om polske familieydelse.
- 24 Det første spørgsmål: Den delvise tilbagesøgning af det tyske børnetilskud er kun lovligt, hvis retten til tysk børnetilskud i henhold til artikel 68 i forordning nr. 883/2004 må nedsættes med beløbet for den familieydelse, der i materiel henseende er fastsat i Polen, selv om der hverken er sket eller kan forventes en tildeling og udbetaling i Polen.
- 25 Domstolen har vedrørende de bestemmelser, der gik forud for forordning nr. 883/2004, i flere tilfælde fastslået, at suspendering af en ret til familieydelse på grund af en ret til familieydelse i en anden medlemsstat kun er mulig, hvis familieydelse faktisk udbetales af den anden medlemsstat, uanset om den manglende betaling kun skyldes, at der ikke er indgivet en ansøgning herom (jf. dom af 4.7.1990, Kracht, C-117/89, EU:C:1990:279, præmis 18, og af

- 14.10.2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, præmis 53, 54, 58 og 59). Domstolen har i sin praksis vedrørende forordning nr. 883/2004 fuldt ud fastholdt denne opfattelse (jf. dom af 22.10.2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, præmis 32 og 33, og af 18.9.2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, præmis 42).
- 26 I dom af 13. oktober 2022, DN, C-199/21, EU:C:2022:789, præmis 58, fastslog Domstolen endvidere, at artikel 60, stk. 1, tredje punktum, i forordning nr. 987/2009 skal fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national lovgivning, der tillader tilbagesøgning af familieydelse, når de i mangel af en ansøgning fra den forælder, der er berettiget til dem i henhold til denne lovgivning, tildeles den anden forælder, der faktisk alene afholder udgifterne til barnets underhold, og hvis ansøgning er blevet taget i betragtning af den kompetente institution i overensstemmelse med denne bestemmelse.
- 27 Bundesfinanzhof (forbundsdomstol i skatte- og afgiftsretlige sager) har som den øverste tyske domstol med kompetence til at pådømme sager om børnetilskud, der er tildelt i henhold til lov om indkomstskat, vedrørende retstilstanden under forordning nr. 883/2004 givet udtryk for den opfattelse, at anvendelsen af koordineringsbestemmelsen i artikel 68 i forordning nr. 883/2004 og begrænsningen af det tyske krav til et differencebeløb, når der foreligger en materiel rettighed i udlandet, ikke forhindres af, at dette beløb ikke er blevet tildelt og udbetalt (Bundesfinanzhof, dom af 9.12.2020 – III R 73/18 – BFHE 271, 508). Hvis der efterfølgende fremkommer oplysninger om forhold af relevans for prioriteringen, skal der også foretages en efterfølgende modregning i det børnetilskud, der er tildelt i henhold til tysk ret, og som følge heraf en (delvis) tilbagesøgning, uanset om den udenlandske ydelse er blevet tildelt og udbetalt (Bundesfinanzhof, dom af 9.12.2020 – III R 73/18 – BFHE 271, 508). I henhold til artikel 68, stk. 3, litra b), andet led, og artikel 81 i forordning nr. 883/2004 betragtes en ansøgning om familieydelse, som er indgivet i den stat, der ikke har prioritet, nemlig også som en ansøgning om familieydelse i henhold til lovgivningen i den prioriterede medlemsstat, hvorved den formelle betingelse for tildeling af ydelse i forbindelse med en ansøgning i den anden medlemsstat overholdes (Bundesfinanzhof, dom af 9.12.2020 – III R 73/18 – BFHE 271, 508). En ansøgning om familieydelse, som er indgivet i den EU-medlemsstat, der ikke har prioritet, udløser den fiktionsvirkning, at den samtidig anses for at være indgivet i den stat, der har prioriteret kompetence, også når den institution, hvortil ansøgningen blev indgivet, ikke har kendskab til, at der foreligger en omstændighed med relation til udlandet, f.eks. fordi den person, der er berettiget til børnetilskud, har påbegyndt en aktivitet i udlandet uden at oplyse familieinstitutionen herom. Virkningen indtræder således også, hvis der på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om børnetilskud endnu ikke var nogen grund til at videreformidle denne ansøgning til en udenlandsk institution for familieydelse (Bundesfinanzhof, dom af 9.12.2020 – III R 31/18 – BFH/NV 2021, 771).
- 28 Denne konklusion ændres ifølge Bundesfinanzhof ikke af Domstolens henvisning i dom af 22. oktober 2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, til

Domstolens dom af 14. oktober 2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, eftersom dom af 22. oktober 2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, ikke vedrørte manglende opfyldelse af en formel, men derimod manglende opfyldelse af en materiel betingelse for retten til familieydelse i form af en overskridelse af indkomstgrænsen (Bundesfinanzhof, dom af 9.12.2020, 111 R 73/18 – BFHE 271, 508, BStBl II 2022, 178). Kun hvis de materielle betingelser for retten ikke er opfyldt i den prioriterede medlemsstat, f.eks. fordi aldersgrænsen eller visse indkomstgrænser er overskredet, er en anvendelse af prioriteringsreglen i artikel 68 i forordning nr. 883/2004 udelukket (Bundesfinanzhof, dom af 25.2.2021 – III R 23/20 – BFH/NV2021, 1344-1347).

- 29 Efter Bundesfinanzhofs opfattelse er en anvendelse af prioriteringsreglerne således principielt (kun) underlagt den betingelse, at der foreligger en materiel ret til familieydelse i den anden medlemsstat. De tyske myndigheder og retter skal dog ifølge Bundesfinanzhofs praksis ikke foretage en prøvelse af den materielle ret til familieydelse i henhold til udenlandsk lovgivning, hvis en udenlandsk myndighed allerede har truffet afgørelse herom for den omtvistede periode, og denne afgørelse er bindende for de tyske myndigheder og retter (Bundesfinanzhof, dom af 26.7.2017 – III R 18/16 – BFHE 259, 98, BStBl II 2017, 1237). I modsat fald skal det som led i det tillidsfulde samarbejde mellem medlemsstaterne i henhold til artikel 60, stk. 3, i forordning nr. 883/2004, sammenholdt med artikel 59 f. i forordning nr. 987/2009, gennem en anmodning om oplysninger til den kompetente myndighed i den anden medlemsstat afklares, om og i hvilket omfang der i denne stat foreligger en ret til familieydelse for ansøgerens børn (Bundesfinanzhof, dom af 22.2.2018 – III R 10/17 – BFHE 261, 214, BStBl II 2018, 717).
- 30 Efter den forelæggende rets opfattelse synes fortolkningen af prioriteringsreglerne i artikel 68 i forordning nr. 883/2004, navnlig i tilfælde af tilbagesøgning som i hovedsagen, ikke at være så entydig, som Bundesfinanzhof fremstiller den. Det fremgår af 35. betragtning til forordning nr. 883/2004, at forordningen har til formål at undgå uberettigede dobbeltydelser i de tilfælde, hvor der samtidig består ret til familieydelse i henhold til lovgivningen i forskellige medlemsstater. Hermed tilsigtes der imidlertid ikke en begrænsning af nationale rettigheder. Prioriteringsreglerne finder i henhold til artikel 68, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 883/2004 kun anvendelse, hvis der inden for samme periode og for de samme familiemedlemmer skal udbetales ydelser i henhold til mere end én medlemsstats lovgivning. De bør derfor principielt ikke medføre, at berettigede personer tildeles lavere ydelser, end de ville være blevet tildelt, såfremt disse prioriteringsregler ikke var blevet anvendt.
- 31 Også Domstolens praksis tyder på, at prioriteringsreglerne kun finder anvendelse, hvis der i modsat fald faktisk ville blive tildelt familieydelse i flere medlemsstater. I tilfælde af en tildeling af familieydelse i flere medlemsstater vil det nemlig ofte kunne forekomme, at uklarheder eller uvished om faktiske omstændigheder eller retlige vurderinger medfører, at børnetilskud efterfølgende (delvis) tilbagesøges i Tyskland, uden at den efterbetales i den anden medlemsstat.

De berettigede personer vil således i alt modtage lavere familieydelse, end de ville have ret til i henhold til tysk lovgivning.

- 32 Hvad angår spørgsmålet om koordineringen af ansøgninger skal det også tages i betragtning, at denne koordinering primært har til formål at forenkle proceduren for den berettigede person. Koordineringen ændrer imidlertid ikke det forhold, at ansøgningsfrister og muligheden for tildeling af familieydelse med tilbagevirkende kraft er underlagt forskellige regler i medlemsstaterne. Således tildeles børnetilskuddet i Tyskland sædvanligvis i første omgang for ubestemt tid indtil barnets 18. leveår. Udbetalingen sker desuden med tilbagevirkende kraft seks måneder efter ansøgningen. Derimod gælder der i andre lande – efter den forelæggende rets oplysninger også i Polen – bestemmelser, hvorefter en årlig og forudgående ansøgning er påkrævet. Endvidere sker der i tilfælde, hvor der først efterfølgende fremkommer oplysninger om forhold, som medfører, at retten til familieydelse i en anden medlemsstat har forrang, sædvanligvis ikke længere en hurtig videreformidling af ansøgningen til den anden medlemsstat. Såfremt en anvendelse af prioriteringsreglerne kun afhænger af, at der foreligger en materiel ret til familieydelse i den anden medlemsstat, vil den nationale domstol ofte skulle træffe afgørelse om, hvorvidt der foreligger en ret til familieydelse i henhold til udenlandsk lovgivning.
- 33 Artikel 68, stk. 3, litra a), i forordning nr. 883/2004, sammenholdt med artikel 60, stk. 1, andet punktum, og stk. 2 og 3, i forordning nr. 987/2009, fastsætter en særlig procedure for koordinering af samtidig ret til flere ydelser, idet denne procedure i henhold til ordlyden dog kun vedrører det tilfælde, at der skal træffes afgørelse om en endnu ikke behandlet ansøgning om familieydelse i fremtiden. Proceduren synes ikke uden videre at kunne overføres til en efterfølgende prøvelse. Det samme gælder i henhold til artikel 60, stk. 4, i forordning nr. 987/2009 den såkaldte dialogprocedure, som omhandles i artikel 6, stk. 2-5, i forordning nr. 987/2009, i tilfælde af uenighed om prioriteringen af forskellige rettigheder.
- 34 Endvidere forløber samordningen af de ydelser, der skal betales, mellem de forskellige medlemsstaters kompetente institutioner efter den forelæggende rets erfaring ikke gnidningsfrit, i hvert fald ikke i tilfælde af tilbagesøgning. Også i den foreliggende sag meddelte den polske myndighed således på sagsøgtets forespørgsel at den kun ville undlade at betale familieydelsen på grund af moderens manglende ansøgning. Den polske myndighed har ikke truffet en afgørelse eller foretaget en anden indholdsmæssig stillingtagen til, om de (øvrige) formelle og materielle betingelser for en ret til familieydelse i Polen er opfyldt. Praktiske vanskeligheder i samarbejdet mellem medlemsstaterne bør imidlertid ikke komme den person til skade, der har gjort en ret til familieydelse gældende.
- 35 Det andet spørgsmål: Såfremt artikel 68 i forordning nr. 883/2004 principielt tillader en tilbagesøgning i Tyskland, uden at der er blevet tildelt en ydelse i Polen, afhænger lovligheden af den delvise tilbagesøgning af, om retten i Polen har prioritet over for retten i Tyskland.

- 36 Prioriteringsreglerne i artikel 68 i forordning nr. 883/2004 tager udgangspunkt i, på hvilket grundlag de samtidige ydelser skal tildeles, eller hvad der udløser rettighederne. Såfremt besvarelsen af dette spørgsmål afhænger af de nationale bestemmelser, skal det i hovedsagen lægges til grund, at der er tale om en bopæl-bopæl-konstellation, eftersom de pågældende familiedydelser både i Tyskland og i Polen er knyttet til den berettigede persons bopæl eller sædvanlige opholdssted. I så fald har rettigheden i Polen forrang på grund af barnets bopæl i henhold til artikel 68, stk. 1, litra b), nr. iii), i forordning nr. 883/2004.
- 37 Såfremt besvarelsen af dette spørgsmål afhænger af, på grundlag af hvilke omstændigheder de pågældende personer i henhold til artikel 11-16 i forordning nr. 883/2004 er undergivet bestemmelserne i de pågældende medlemsstater, vil det afgørende som følge af sagsøgerens beskæftigelse i Tyskland være, om moderen skal anses for at være i beskæftigelse i Polen eller blot er bosiddende der.
- 38 I henhold til ordlyden afhænger prioriteringen af, på hvilket grundlag mere end én medlemsstat skal udbetale familiedydelser, eller hvad der udløser rettighederne. Dette kunne tyde på en tilknytning til betingelserne for tildeling af ydelse efter de nationale bestemmelser.
- 39 Bundesfinanzhof tager dog med hensyn til spørgsmålet om, hvad der udløser rettighederne i henhold til artikel 68, stk. 1, i forordning nr. 883/2004, udgangspunkt i, på grundlag af hvilke omstændigheder den berettigede person er undergivet lovgivningen i den pågældende medlemsstat i henhold til artikel 11-16 i forordning nr. 883/2004 (Bundesfinanzhof, dom af 26.7.2017 – III R 18/16 –, BFHE 259, 98, BStBl II 2017, 1237, og dom af 1.7.2020 – III R 22/19 –, BFHE 269, 320, BFH/NV2021, 134).
- 40 Efter den forelæggende rets opfattelse kan Domstolens dom af 7. februar 2019, Bogatu, C-322/17, præmis 24 og 25, muligvis tale for, at der tages udgangspunkt i det grundlag, hvorpå familiedydelser tildeles i henhold til de nationale bestemmelser. Den forelæggende ret finder imidlertid ikke, at der heraf fremgår et entydigt udsagn om, hvorvidt den nationale lovgivning, der udgør grundlaget for rettigheden, eller den bestemmelse i artikel 11 i forordning nr. 883/2004, der udgør grundlaget for, at den berettigede person er undergivet bestemmelserne i den pågældende medlemsstat, er afgørende for spørgsmålet om, på hvilket grundlag ydelserne skal tildeles som omhandlet i artikel 68 i forordning nr. 883/2004, eller hvorvidt rettighederne udløses af en beskæftigelse eller selvstændig virksomhed eller af bopælen.
- 41 Det tredje spørgsmål: Såfremt spørgsmålet om, hvorvidt moderen skal anses for at være i beskæftigelse i Polen, alene afhænger af, at den polske institution bekræfter dette med henvisning til forsikringen gennem socialforsikringen for landbrugere, har rettigheden i Polen i henhold til artikel 68, stk. 1, litra b), nr. i), i forordning nr. 883/2004 forrang som følge af barnets bopæl. I modsat fald har rettigheden i Tyskland forrang i henhold til forordningens artikel 68, stk. 1, litra a).

- 42 Såfremt det er afgørende, på grundlag af hvilke omstændigheder de pågældende personer i henhold til artikel 11-16 i forordning nr. 883/2004 er undergivet bestemmelserne i de pågældende medlemsstater, opstår det spørgsmål, under hvilke betingelser det kan lægges til grund, at en i en anden medlemsstat bosiddende hustru til den børnetilskudsberettigede person er i beskæftigelse eller udøver en hermed ligestillet aktivitet som omhandlet i artikel 68, sammenholdt med artikel 1, litra a) og b), og artikel 11, stk. 3, litra a), i forordning nr. 883/2004.
- 43 Spørgsmålet om, hvorvidt der i en anden medlemsstat foreligger en udøvelse af virksomhed eller en hermed ligestillet aktivitet som omhandlet i artikel 1, litra b), i forordning nr. 883/2004, som med henblik på denne medlemsstats bestemmelser om social sikring regnes for en sådan aktivitet, vedrører bedømmelsen af en anden medlemsstats lovgivning. Derfor hælder den forelæggende ret til den opfattelse, at de polske oplysninger i denne henseende er bindende for den forelæggende ret. Dette synes dog ikke at være obligatorisk, eftersom oplysningerne kun gives som led i proceduren mellem myndighederne, og der ikke træffes en afgørelse, som kan anfægtes, over for den pågældende person. Der foreligger – så vidt det ses – ikke praksis fra Domstolen vedrørende dette spørgsmål.

ARBEJDSDOKUMENT